

Nieuwsbrief VEAN ERF Updates

Nummer 23, 2020

Redactie: mr. F.M.H. Hoens.

INHOUDSOPGAVE

Hof

[Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden, ECLI:NL:GHARL:2020:8994](#) 03-11-2020

[Gerechtshof 's-Hertogenbosch, ECLI:NL:GHSHE:2020:3215](#) 15-10-2020

[Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden, ECLI:NL:GHARL:2020:8275](#) 13-10-2020

[Gerechtshof 's-Hertogenbosch, ECLI:NL:GHSHE:2020:2624](#) 20-08-2020

[Gerechtshof Amsterdam, ECLI:NL:GHAMS:2020:932](#) 24-03-2020

Rechtbank

[Rechtbank Amsterdam, ECLI:NL:RBAMS:2020:5221](#) 28-10-2020

[Rechtbank Rotterdam, ECLI:NL:RBROT:2020:9650](#) 26-10-2020

[Rechtbank Overijssel, ECLI:NL:RBOVE:2020:3513](#) 23-10-2020

[Rechtbank Limburg, ECLI:NL:RBLIM:2020:8249](#) 23-10-2020

[Rechtbank Noord-Holland, ECLI:NL:RBNHO:2020:8341](#) 22-10-2020

[Rechtbank Rotterdam, ECLI:NL:RBROT:2020:9470](#) 21-10-2020

[Rechtbank Noord-Nederland, ECLI:NL:RBNNE:2020:3558](#) 21-10-2020

[Rechtbank Noord-Holland, ECLI:NL:RBNHO:2020:8355](#) 19-10-2020

[Rechtbank Limburg, ECLI:NL:RBLIM:2020:8020](#) 14-10-2020

[Rechtbank Limburg, ECLI:NL:RBLIM:2020:8019](#) 14-10-2020

[Rechtbank Den Haag, ECLI:NL:RBDHA:2020:10311](#) 14-10-2020

[Rechtbank Den Haag, ECLI:NL:RBDHA:2020:10223](#) 04-08-2020

RECHTSPRAAK

Wettelijke vereffening nalatenschap. Hoger beroep tegen benoeming rechter-commissaris afgewezen.

X is benoemd tot vereffenaar van de nalatenschap van de moeder van vier kinderen. Op verzoek van X is een rechter-commissaris benoemd om de vereffening te begeleiden (art. 4:208 lid 1 BW). Kind A gaat tevergeefs tegen de benoeming van de rechter-commissaris in hoger beroep.

Het benoemen van een rechter-commissaris is een discretionaire bevoegdheid van de rechtbank. De rechtbank heeft deze bevoegdheid niet overschreden. Anders dan A stelt, is de vereffenaar nog bezig met de vereffening en is de nalatenschap complex. Mede daarom is het toezicht van een rechter-commissaris op de vereffening gewenst, in het belang van alle partijen en de afwikkeling van de nalatenschap. Dat de wet ook mogelijkheden biedt door middel van inschakeling van de kantonrechter (art. 4:210 BW) en dat beslissingen van een rechter-commissaris een korte appèltermijn kennen (art. 676 Rv), doet aan een en ander niet af.

Instantie: Gerechtshof 's-Hertogenbosch

Datum uitspraak: 20-08-2020

ECLI: ECLI:NL:GHSHE:2020:2624

Zaaknummer: 200.276.889_01

Rechters: A.P. Zweers-van Vollenhoven, H.K.N. Vos en M.W.M. Souren

Wetsartikelen: 4:208 BW, 4:210 BW en 676 Rv

RECHTSPRAAK

Processueel ondeelbare rechtsverhouding. Kortgedingrechter laat ambtshalve oproeping achterwege vanwege kostenaspect.

Dertien broers en zusters zijn gezamenlijk eigenaar van een appartement. Moeder had daarvan tot haar overlijden het vruchtgebruik. Na haar overlijden willen de deelgenoten het appartement verkopen. Een zuster is intussen ook overleden, haar echtgenoot is haar erfgenaam. Een van de kinderen vordert in dit kort geding veroordeling van de zwager om mee te werken aan de verkoop.

De kortgedingrechter wijst de vordering af, gelet op de processueel ondeelbare rechtsverhouding. De andere deelgenoten hebben zich weliswaar schriftelijk akkoord verklaard met de verkoop, maar zijn daarmee niet in deze procedure betrokken. De ambtshalve oproeping van de andere deelgenoten (art. 118 Rv, art. 30g Rv-nieuw, ECLI:NL:HR:PHR:2018:251) is in dit geval bezwaarlijk, omdat enkele deelgenoten in Australië wonen. De betekening aan deze deelgenoten brengt de nodige kosten en tijd mee, die bespaard kunnen worden als de vordering wordt afgewezen. De deelgenoten kunnen daarna zo veel mogelijk gezamenlijk een vordering instellen. Mede om die reden wijst de voorzieningenrechter de vordering af.

Instantie: Rechtbank Limburg

Datum uitspraak: 23-10-2020

ECLI: ECLI:NL:RBLIM:2020:8249

Zaaknummer: C/03/283058 / KG ZA 20-389

Rechters: J.R. Sijmonsma

Wetsartikelen: 118 Rv en 30g Rv-nieuw

RECHTSPRAAK

Quasi-wettelijke verdeling, vaststelling vorderingen. Contante waarde belastinglatentie AB-aandelen gelijk aan nominale waarde.

Vader overlijdt in 2009. In zijn testament heeft hij de wettelijke verdeling (art. 4:13 BW) uitgesloten en in plaats daarvan een quasi-wettelijke verdeling opgenomen. Tussen de langstlevende echtgenote en de kinderen is in geschil in hoeverre, voor de waardering van de vorderingen van de kinderen, rekening moet worden gehouden met de latente inkomstenbelasting over erflaters aanmerkelijkbelangaandelen. De echtgenote wil rekening houden met 25 procent, zijnde de inkomstenbelasting die zij verschuldigd is geworden na liquidatie van de bv in 2017. Volgens de kinderen moet slechts rekening worden gehouden met een latentie van 6,25 procent (vgl. de forfaitaire regeling in art. 20 lid 6 onder d SW 1956).

In het tussenarrest van 17 september 2019 (ECLI:NL:GHARL:2019:253) heeft het hof geoordeeld dat op de peildatum – erflaters overlijden in 2009 – rekening moet worden gehouden met de contante waarde van de latente belastingclaim. De toedeling van de aandelen door de echtgenote aan zichzelf, betekent niet dat zij de belastingclaim niet ook bij de kinderen in rekening kan brengen. Het hof heeft toen een deskundige benoemd om de (wijze van berekening van de) contante waarde van de claim vast te stellen. In dit eindarrest volgt het hof de conclusie van de deskundige.

Volgens de deskundige is de contante waarde in het onderhavige geval gelijk aan het nominale AB-tarief van 25%. Daarbij benadrukt de deskundige dat volgens hem geen sprake is van (structureel) onderrendement. Volgens het hof strookt deze benadering met de stroming in de literatuur die verdedigt dat de contante waarde van een toekomstige aanmerkelijkbelangclaim gelijk is aan de huidige waarde, mits de juiste rekenrente wordt gehanteerd. Het hof realiseert zich dat deze benadering afwijkt van de benadering van de fiscale wetgever in artikel 20 lid 5 en lid 6 SW 1956, waarin er geen rekening mee wordt gehouden dat het bedrag dat in de toekomst moet worden betaald hoger is dan de fictieve belastingschuld op de peildatum.

De kinderen werpen nog op dat de deskundige ten onrechte geen rekening heeft gehouden met het rentevoordeel van het doorschuiven. Volgens het hof is dit niet gevraagd aan de deskundige en hadden de kinderen deze stelling – gelet op de tweeconclusieregel – eerder

moeten aanvoeren.

Instantie: Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden

Datum uitspraak: 03-11-2020

ECLI: ECLI:NL:GHARL:2020:8994

Zaaknummer: 200.252.866

Rechters: J.H. Lieber, M.L. van der Bel en H. Phaff

Wetsartikelen: 3:185 BW en 20 SW 1956

RECHTSPRAAK

Nalatenschap in 1975 opengevallen. Rechtbank stelt verdeling vast volgens voorstel notaris.

De rechtbank stelt de verdeling vast van de nalatenschap van een vrouw die in 1975 overleed. Zulks overeenkomstig het voorstel van de notaris, opvolger van de notaris die in 1977 door de rechter is aangewezen als de notaris ten overstaan van wie de verdeling van de nalatenschap moest plaatsvinden. Een deel van het boedelgeld staat in depot bij een ander notariskantoor. Als de gedaagde erfgenamen weigeren mee te werken aan de overboeking van het depotbedrag aan de eerste notaris, zal het vonnis hun rechtshandelingen vervangen (art. 3:300 BW). De kosten van beide notariskantoren komen als kosten van vereffening ten laste van de nalatenschap (art. 4:7 lid 1 sub c BW).

Instantie: Rechtbank Amsterdam

Datum uitspraak: 28-10-2020

ECLI: ECLI:NL:RBAMS:2020:5221

Zaaknummer: C/13/656396 / HA ZA 18-1102

Rechters: O.J. van Leeuwen

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Lijdt wettelijk vertegenwoordiger van minderjarige erfgenaam schade door onjuiste verklaring van erfrecht en benoeming vereffenaar? Beroepsaansprakelijkheid advocaat.

X laat bij haar overlijden haar minderjarige zoon als enig erfgenaam achter. De vader (A) van de zoon aanvaardt de nalatenschap namens de zoon beneficiair. De vader van X is testamentair bewindvoerder. Een notaris verklaart in een verklaring van erfrecht dat beiden – A en de vader van X – tezamen bevoegd zijn om over de nalatenschap te beschikken. Vervolgens benoemt de rechter op verzoek van de vader van X een advocaat tot wettelijk vereffenaar, omdat A als schuldeiser van de nalatenschap een tegenstrijdig belang heeft en omdat de nalatenschap negatief zou zijn. De vereffening is inmiddels voltooid.

A was als wettelijk vertegenwoordiger van zijn zoon privaat bevoegd om over de nalatenschap te beschikken, aldus A. Volgens A heeft de notaris een beroepsfout gemaakt door een onjuiste verklaring van erfrecht af te geven. Zijn actie jegens de notaris is gestrand op verjaring. In de onderhavige procedure stelt A zijn advocaat aansprakelijk, die de beroepsfout van de notaris niet zou hebben onderkend. Volgens A had hij, als hij alleen over de nalatenschap had kunnen beschikken, andere beslissingen genomen die hem in een betere vermogenspositie hadden gebracht.

Het belang van A dat hij, in de situatie dat hij zelfstandig als vereffenaar had kunnen optreden, zijn eigen belangen – als schuldeiser – naar zijn wens had kunnen behartigen, wordt niet beschermd door de geschonden norm, aldus het hof. Het belang van een schuldeiser van de nalatenschap bij een juiste verklaring van erfrecht is dat hij moet weten wie de persoon van de erflater in het rechtsverkeer voortzet. De belangen die volgens A door de fout in de verklaring zijn geschonden, zien daar niet op. Door de gestelde beroepsfout van de notaris is geen verandering gekomen in de rechtspositie van A als schuldeiser. De nalatenschap is vereffend volgens de wet en A heeft daarmee ingestemd, wat impliceert dat A als schuldeiser heeft gekregen waar hij recht op had. De enkele stelling dat A, indien hij de vereffening zelf ter hand had kunnen nemen, een voor hem gunstiger resultaat had bewerkstelligd, is niet voldoende om die implicatie te weerleggen. Het is de taak van een vereffenaar om de nalatenschap te vereffenen volgens de wet, rekening houdend met de

belangen van de boedel en van alle schuldeisers en niet om zichzelf als schuldeiser in een voordeliger positie te brengen. Artikel 4:215 BW in verbinding met artikel 3:68 BW staat daaraan ook in de weg. Door het aanstellen van een (andere) vereffenaar is de rechtspositie van A als schuldeiser niet gewijzigd.

Voorts stelt A dat hij zich beter had kunnen verweren tegen het verzoek om benoeming van een wettelijk vereffenaar, als hij had geweten dat hij zelfstandig bevoegd was. Het hof is het hier niet mee eens. Volgens het hof is het zeer waarschijnlijk dat het verzoek tot benoeming ook dan was toegewezen (art. 4:203 lid 1 onder b BW), gelet op de belangenverstrengeling bij A, de betrokkenheid van een minderjarige erfgenaam en het negatieve saldo van de nalatenschap. Het hof ziet geen causaal verband tussen de gestelde beroepsfout van de notaris en de benoeming van de vereffenaar.

Instantie: Gerechtshof Amsterdam

Datum uitspraak: 24-03-2020

ECLI: ECLI:NL:GHAMS:2020:932

Zaaknummer: 200.253.259/01

Rechters: J.W. Hoekzema, J.F. Aalders en C.A.H.M. ten Dam

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Uitvaartkosten. Onterd kind geeft opdracht. Erfgenaam-vereffenaar moet kosten vergoeden ten laste van eigen vermogen.

De dochter van erflater heeft een uitvaartonderneming opdracht gegeven om de crematie te verzorgen. Nadien ontdekt de dochter dat zij is onterfd door erflater en zij niet de begunstigde is van een uitvaartpolis. Volgens de kantonrechter blijft de dwaling bij haar opdrachtverlening voor rekening van de dochter.

De dochter roept de erfgenaam van erflater – een kleinkind van erflaters echtgenote – in vrijwaring op. Zij vordert van hem vergoeding van de uitvaartkosten die zij verschuldigd is.

Volgens de kantonrechter vormen de crematiekosten een schuld van de nalatenschap in de zin van artikel 4:7 lid 1 onder b BW, ook al heeft erflater in 2001 verklaard dat hij zijn lichaam ter beschikking van de wetenschap wenste te stellen. Volgens de dochter, die erflater tot het laatst bezocht, wilde hij uiteindelijk gecremeerd worden.

Vervolgens is de vraag of het kleinkind in zijn eigen vermogen aangesproken kan worden ter voldoening van deze kosten. De kantonrechter beantwoordt deze vraag bevestigend, op grond van artikel 4:184 lid 2 sub d BW. Het kleinkind is als verffenaar verwijtbaar en in ernstige mate tekort geschoten in zijn verplichtingen. Hij had de uitvaartkosten met voorrang moeten voldoen en de uitkering op grond van de uitvaartpolis (aan zijn vader als begunstigde) moeten verminderen (art. 4:120 lid 1 BW, art. 4:126 lid 2 onder b BW, HR 17 mei 2013, ECLI:NL:HR:2013:BZ3643), maar hij heeft dit bewust nagelaten. De kantonrechter veroordeelt het kleinkind tot betaling aan de dochter.

Instantie: Rechtbank Den Haag

Datum uitspraak: 04-08-2020

ECLI: ECLI:NL:RBDHA:2020:10223

Zaaknummer: 8004255 RL EXPL 19-20022 en 8270891 RL EXPL 20-858

Rechters: S. Pereth

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Verdeling nalatenschappen na tien jaar stilzitten. Geen rechtsverwerking of verjaring. Schenkingen genoemd in testament niet in mindering op legitieme portie.

De vader en moeder van X zijn in 2002 respectievelijk 2001 overleden. Door een beroep op zijn legitieme portie (naar oud erfrecht), is X erfgenaam geworden in beide nalatenschappen. In de testamenten van de ouders wordt verwezen naar schenkingen aan X, die met zijn erfdeel verrekend zouden moeten worden. De schenkingen zouden hebben plaats gevonden ter gelegenheid van het door X en vader gezamenlijk uitoefenen van nertsenfokkerijen en het moeizaam beëindigen van die samenwerking.

X betwist dat sprake is van schenkingen. De notaris die de testamenten opstelde, heeft naar eigen zeggen de ouders erop gewezen dat geen sprake was van schenkingen. Volgens de notaris hield vader uit verbitterdheid niettemin vast aan de testamentaire passage. In de aangifte erfbelasting (2008) en conceptakte van verdeling (2017) zijn wel schenkingen aan X in aanmerking genomen, zodat zijn verkrijging nihil bedroeg. X vordert onder meer verdeling van de nalatenschappen, zonder verrekening van schenkingen met zijn erfdeel.

Volgens de andere erfgenamen is sprake van rechtsverwerking. De rechtbank wijst dit standpunt af. Van een gerechtvaardigd vertrouwen dat X zijn rechten niet meer geldend zou maken, is geen sprake. Het beroep op rechtsverwerking is met name gegrond op het stilzitten van X. Ook leidt de rechtbank uit het feit dat de andere erfgenamen al die jaren niet zijn overgegaan tot verdeling, af dat zij er juist niet op vertrouwden dat X zijn rechten niet meer geldend zou maken.

Subsidiair beroepen de andere erfgenamen zich op verjaring van de vordering van X. Volgens hen is in 2003 al overeenstemming bereikt over de betaling aan X. Deze overeenkomst is niet uitgevoerd, waarna de vordering van X zou zijn verjaard (art. 3:307 BW). Volgens de rechtbank is geen sprake van verjaring. X vordert verdeling van de nalatenschappen, hij vordert geen nakoming van een overeenkomst. Overigens is de overeenkomst niet uitgevoerd, omdat de andere erfgenamen daar zelf op zijn teruggekomen.

De vermelding van de schenkingen in de testamenten, is slechts een verklaring van vader en moeder. Gelet op de betwisting door Y ligt de bewijslast van de gestelde schenkingen bij de andere erfgenamen. Zij slagen volgens de rechtbank niet in dit bewijs.

De rechtbank stelt de verdeling van beide nalatenschappen vast.

Instantie: Rechtbank Den Haag

Datum uitspraak: 14-10-2020

ECLI: ECLI:NL:RBDHA:2020:10311

Zaaknummer: C/09/569545 / HA ZA 19-245

Rechters: I.C. Kranenburg

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Wel of geen (tijdig) beroep op legitieme portie?

Vader laat bij overlijden negen kinderen voor gelijke delen als erfgenamen achter. Vader heeft zijn woning aan een van hen (X) verkocht, onder voorbehoud van een gebruiksrecht. Een deel van de koopsom is X schuldig gebleven aan vader. X legt een verklaring van vader over dat de geldlening volledig is afgelost, onder meer door giften van vader aan X.

Kind Y betwist dat de handtekening onder de verklaring van vader afkomstig is en stelt dat vader destijds niet compos mentis was. De rechtbank is voornemens een schriftonderzoek te gelasten op kosten van de erfgenamen. Als daaruit niet met zekerheid volgt dat de handtekening vals is, zal Y moeten bewijzen dat vader niet compos mentis was (art. 150 Rv).

Y vordert voorts vaststelling van de legitimaire massa en betaling van het verschil tussen wat Y als legitimaris toekomt en wat Y als erfgenaam toekomt als sprake zou zijn van giften aan X. Daartegenin is gebracht dat Y niet tijdig beroep op haar legitieme portie heeft gedaan (art. 4:85 BW). Vooralsnog ziet de rechtbank niet waarom artikel 4:85 BW van belang is, omdat de rechtbank het door Y gevorderde voorshands leest als een abstracte rekenformule, niet als een eis waarbij Y haar legitieme vordert. Partijen worden in staat gesteld nader te verduidelijken waarom artikel 4:85 BW in deze zaak van belang is.

Als artikel 4:85 BW een rol speelt, zal Y moeten stellen en bewijzen dat zij binnen vijf jaar na het overlijden heeft verklaard dat zij haar legitieme portie wenst te ontvangen (ECLI:NL:HR:2016:1271 en ECLI:NL:GHARL:2019:10700). Voor deze verklaring gelden geen formele vereisten. Een verklaring van Y gericht aan het kantongerecht, is in beginsel ontoereikend. Het kantongerecht kan in beginsel geen ontvanger van de verklaring zijn.

Instantie: Rechtbank Limburg

Datum uitspraak: 14-10-2020

ECLI: ECLI:NL:RBLIM:2020:8019

Zaaknummer: C/03/267617 HA ZA 19-420

Rechters: J.R. Sijmonsma

Wetsartikelen: 150 Rv en 4:85 BW

RECHTSPRAAK

Erfbelasting. Geschil over forfaitaire waardering erfpachtrecht.

Tot de nalatenschap van X behoort een recht van erfpacht met daarop twee woningen (ongesplitst), waarvan er een verhuurd is. In geschil is voor welke waarde het recht van erfpacht in de nalatenschap moet worden betrokken. In het bijzonder is in geschil de toepassing van artikel 10b UB SW 1956 in verbinding met artikel 21 SW 1956. In geval van (verhuurd) erfpacht wordt de WOZ-waarde verminderd met de forfaitair bepaalde waarde van het bloot eigendom van de grond, zijnde 17 maal, dan wel 20 maal de jaarlijkse erfpachtcanon. Deze wijze van waardebepaling kan buiten toepassing blijven indien aannemelijk is dat die aldus vastgestelde waarde in betekende mate (meer dan 10%) afwijkt van de waarde in het economische verkeer ten tijde van het belastbare feit (HR 10 september 2016, ECLI:NL:HR:2016:2135 ten aanzien van de leegwaarderatio).

Volgens de erfgenamen van X moet, in plaats van de forfaitaire aftrek, de door de gemeente bepaalde afkoopsom van de eeuwigdurende canonverplichting in aanmerking worden genomen. Volgens de rechtbank hebben de erfgenamen hiermee nog niet aannemelijk gemaakt dat de werkelijke waarde lager is dan de forfaitair bepaalde waarde. Het enkele gegeven dat de afkoopsom van de canonverplichting meer bedraagt dan de forfaitaire aftrek, is daartoe onvoldoende.

Instantie: Rechtbank Noord-Holland

Datum uitspraak: 22-10-2020

ECLI: ECLI:NL:RBNHO:2020:8341

Zaaknummer: AWB - 19 _ 1535

Rechters: H. de Jong, G.H. de Soeten en J. Gooijer

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Internationale nalatenschap. Egyptisch huwelijksvermogensrecht. Positie echtgenoot.

Na het overlijden van X rijst de vraag wie haar erfgenamen zijn en of het Nederlandse of het Egyptische huwelijksvermogensrecht van toepassing is op haar huwelijk met Y, hetgeen bepaalt of echtgenoot Y medegerechtigd is in de verkoopopbrengst van de woning van X.

De rechtbank acht zich ten aanzien van beide rechtsvragen bevoegd op grond van artikel 4 Huwelijksvermogensrechtverordening ((EU) 2016/1103) juncto artikel 4 Erfrechtverordening ((EU) nr. 650/2012). X had haar laatste gewone verblijfplaats in Nederland en de vorderingen hebben deels betrekking op erfopvolging.

Op grond van een oud testament van X erven een kind en twee kleinkinderen van X. Y is geen erfgenaam. Op grond van artikel 4 Haags Huwelijksvermogensverdrag 1978 concludeert de rechtbank, bij gebreke van een eerste huwelijksdomicilie, dat het Egyptische (huwelijksvermogens)recht als nauwst verbonden recht van toepassing is. Dit betekent dat X en Y in een stelsel van scheiding van goederen zijn gehuwd en de woning van X is gebleven. Y is niet deelgerechtigd in de verkoopopbrengst.

Instantie: Rechtbank Noord-Nederland

Datum uitspraak: 21-10-2020

ECLI: ECLI:NL:RBNNE:2020:3558

Zaaknummer: C/18/196136 / HA ZA 19-254

Rechters: N.A. Baarsma

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Overlijdensrisicoverzekering is als quasi-legaat voor vermindering vatbaar. Kantonrechter geeft vereffenaar aanwijzing.

De nalatenschap van erflater is negatief. De benoemde vereffenaar – een notaris – verzoekt de kantonrechter om een aanwijzing ex artikel 4:210 BW. De vereffenaar wil de uitkering van een overlijdensrisicoverzekering als quasi-legaat verminderen.

Erflater heeft de verzekering in 2013 afgesloten op zijn eigen leven. Het minderjarige kind van erflater is, door het vroegtijdig overlijden van erflater en bij gebreke van een echtgenoot van erflater, de begunstigde. Het kind is tevens enig erfgenaam. Het is in 2011 geboren.

De moeder van het kind verweert zich tegen de vermindering. Volgens haar is geen sprake van een quasi-legaat in de zin van artikel 4:126 lid 2 onder b BW, omdat de begunstiging geen gift behelst, maar voldoening aan een natuurlijke verbintenis. De kantonrechter is het niet met de moeder eens. Erflater heeft de verzekering niet enkel ter verzorging van het kind afgesloten. Erflater sloot de verzekering af in verband met de aankoop van een woning en het kind was niet de eerste (maar derde) begunstigde. Het moet ervoor worden gehouden dat de begunstiging een gift inhoudt (art. 7:188 lid 1 BW).

De vereffenaar moet het quasi-legaat verminderen om de schulden van de nalatenschap te betalen (art. 4:120 BW). De vermindering is volgens de kantonrechter in dit geval niet onredelijk in de zin van artikel 4:127 BW. Voor de vraag of is voldaan aan dit onredelijkheids criterium, is doorslaggevend of de begunstiging een verzorgingskarakter heeft (ECLI:NL:GHARL:2018:6788).

Erflater heeft met de begunstiging van de zoon niet uitdrukkelijk zijn verzorging beoogd. De uitkering is voorts niet noodzakelijk voor de betaling van de kosten van studie en levensonderhoud van de zoon. De moeder kan in het levensonderhoud van het kind voorzien. Tot slot, de uitkering zal naar verwachting niet geheel worden verminderd.

De kantonrechter geeft de aanwijzing dat de uitkering een quasi-legaat is en dat de vereffenaar tot vermindering kan overgaan. De moeder van het kind is op grond van artikel 4:127 BW verplicht mee te werken aan de vermindering.

Instantie: Rechtbank Rotterdam

Datum uitspraak: 26-10-2020

ECLI: ECLI:NL:RBROT:2020:9650

Zaaknummer: 8453154 \ AZ VERZ 20-73

Rechters: G.A.F.M. Wouters

Wetsartikelen: 4:120 BW, 4:210 BW, 4:126 BW, 7:188 BW en 4:127 BW

RECHTSPRAAK

Verzoek uitleg testament door kantonrechter op grond van artikel 96 Rv.

Erflaatster heeft in 1996 haar broer tot enig erfgenaam benoemd, uitsluitend voor het geval zij bij haar overlijden nog 'een gemeenschappelijke huishouding voeren danwel de intentie hebben een gemeenschappelijke huishouding te gaan voeren'. Erflaatster is in 2017 wegens dementie noodgedwongen naar een verpleeghuis verhuisd.

Alle wettelijke erfgenamen zijn het erover eens dat de broer erft op grond van het testament. De notaris acht het testament echter te onduidelijk om een verklaring van erfrecht af te geven. De nabestaanden verzoeken de kantonrechter ex artikel 96 Rv om het testament uit te leggen (art. 4:46 BW) in de zin dat de broer enig erfgenaam is. De kantonrechter is hiertoe bereid.

Broer en zus hebben in 1996 over en weer testamentair geregeld dat de langstlevende van hen in de gemeenschappelijke woning zou kunnen blijven wonen. In 2017 was geen sprake van een intentioneel beëindigen van een gemeenschappelijke huishouding en de broer is erflaatster na haar opname in het verpleegtehuis blijven verzorgen.

Instantie: Rechtbank Noord-Holland

Datum uitspraak: 19-10-2020

ECLI: ECLI:NL:RBNHO:2020:8355

Zaaknummer: 8717234

Rechters: M.C. van Rijn

Wetsartikelen: 4:46 BW en 96 Rv

RECHTSPRAAK

Opheffing testamentair bewind op verzoek van benoemde bewindvoerder. Bevoegdheid kantonrechter en rechtbank.

Erflater heeft het erfdeel van zijn zoon (enig erfgenaam) onder testamentair bewind gesteld tot zijn 27e jaar. De aangewezen bewindvoerders hebben de benoeming niet aanvaard.

De zoon verzoekt primair om opheffing van het bewind (art. 4:178 BW) en secundair om benoeming van een bewindvoerder (art. 4:157 BW). De rechter acht zich ten aanzien van beide verzoeken bevoegd, omdat hij zowel kantonrechter als rechter in de rechtbank is.

Het verzoek van de zoon tot opheffing wijst de rechtbank af, omdat hij dit verzoek pas op zijn vroegst vijf jaar na het overlijden van erflater kan doen (art. 4:178 lid 2 tweede zin BW). Het verzoek om benoeming van de moeder van de zoon als bewindvoerder, wijst de kantonrechter af, omdat de tekst van het testament – de ontneming van het ouderlijk vruchtgenot – aan haar benoeming in de weg zou kunnen staan. In plaats daarvan heeft de kantonrechter de partner van de zoon tijdens de mondelinge behandeling tot bewindvoerder benoemd.

Vervolgens heft de rechtbank het bewind niettemin op, zulks op verzoek van de partner als bewindvoerder tijdens de mondelinge behandeling. De rechtbank acht het aannemelijk dat de zoon het bewindvermogen zelf op verantwoorde wijze kan besturen (art. 4:178 lid 2 eerste zin BW).

Instantie: Rechtbank Rotterdam

Datum uitspraak: 21-10-2020

ECLI: ECLI:NL:RBROT:2020:9470

Zaaknummer: 8607115

Rechters: G.A.F.M. Wouters

Wetsartikelen: 4:157 BW en 4:178 BW

RECHTSPRAAK

Levensexecuteur veroordeeld om zuster snel op de hoogte te brengen van aanstaande overlijden van vader.

De vader van X en Y is terminaal ziek. Vader heeft dochter X – in een levenstestament – aangewezen als zijn vertegenwoordiger voor onder meer medische beslissingen. Het botert niet tussen de kinderen en Y vreest dat X haar niet informeert over het overlijden van vader. De kortgedingrechter veroordeelt X om binnen 12 uur na vaders overlijden Y daarvan op de hoogte te brengen, op straffe van een dwangsom.

De kantonrechter is er niet van overtuigd dat X Y anders tijdig op de hoogte zal brengen van het overlijden. Zou X dat niet doen, dan is mogelijk sprake van onrechtmatig handelen, mede gelet op de bijzondere positie die X als eerste aanspreekpunt van het ziekenhuis inneemt.

Y heeft een gerechtvaardigd belang om van vader afscheid te kunnen nemen, waaronder valt het tijdig te weten krijgen wanneer vader is overleden (art. 8 EVRM, 'family life'), ook al is tussen Y en haar ouders de laatste jaren weinig contact geweest. Gelet op dit belang en de onomkeerbare gevolgen wanneer Y geen afscheid kan nemen van haar vader, wijst de kortgedingrechter het gevorderde toe.

Instantie: Rechtbank Overijssel

Datum uitspraak: 23-10-2020

ECLI: ECLI:NL:RBOVE:2020:3513

Zaaknummer: C/08/255989 / KG ZA 20/238

Rechters: M.L.J. Koopmans

Wetsartikelen: 8 EVRM

RECHTSPRAAK

Ontslag executeur afgewezen. Geen gewichtige redenen ex nunc. Compensatie proceskosten.

Moeder laat bij overlijden vier kinderen als erfgenamen achter. Kind X verzoekt om het ontslag van de executeur – een notaris – wegens gewichtige redenen (art. 4:149 lid 2 BW). Het wantrouwen van X betreft onder meer de vervreemding van een woning door de executeur en zijn onderzoek naar schenkingen en leningen van moeder.

Het hof wijst het ontslagverzoek af. Van een gefundeerde duurzame en diepgaande vertrouwensbreuk tussen X en de executeur die thans een goede en voortvarende afwikkeling van de nalatenschap in de weg staat, is onvoldoende gebleken. De nalatenschap bevindt zich in de eindfase.

Voor de maatstaf voor ‘gewichtige redenen’ in de zin van artikel 4:149 lid 2 BW wijst het hof op zijn arresten van 21 november 2006, ECLI:NL:GHSHE:2006:AZ4506, en 21 september 2010, ECLI:NL:GHSGR:2010:BN7952.

Van gewichtige redenen kan, naast de situatie waarin de executeur tekort is geschoten in de uitvoering van zijn taken (zoals bij misbruik van bevoegdheid of verwaarlozing van zijn verplichtingen), mede sprake zijn wanneer van een erfgenaam niet kan worden gevergd dat de nalatenschap nog langer wordt beheerd door de executeur.

Tot de gewichtige redenen die aanleiding kunnen geven voor een ontslag behoort een diepgaand, niet aanstonds weg te nemen wantrouwen van de erfgenamen in de executeur, gestoeld op concrete en objectieve feiten. Enkel subjectieve belevenissen zijn ontoereikend. Het hof voegt hieraan toe dat ex nunc wordt geoordeeld. Er wordt derhalve rekening gehouden met feiten en omstandigheden die zich hebben voorgedaan tijdens de procedure in eerste aanleg en in hoger beroep. In het bijzonder wordt gelet op de fase waarin de afwikkeling van de nalatenschap zich bevindt ten tijde van deze beschikking.

De andere drie erfgenamen verlangen dat X in de proceskosten wordt veroordeeld. Volgens hen is compensatie van de proceskosten onredelijk, omdat zij, via de nalatenschap, ook al voor

driekwart van de proceskosten van de executeur opdraaien. Het hof gaat hieraan voorbij en bepaalt dat partijen ieder hun eigen kosten dragen. Zulks in het bijzonder gelet op de erfrechtelijke aard van het geschil en mitsdien – zij het via de positie van de executeur – in het bijzonder spelend binnen de familierelatie.

Instantie: Gerechtshof 's-Hertogenbosch

Datum uitspraak: 15-10-2020

ECLI: ECLI:NL:GHSHE:2020:3215

Zaaknummer: 200.274.423_01

Rechters: A.P. Zweers-van Vollenhoven, H.K.N. Vos en T. van der Valk

Wetsartikelen: 4:149 BW

RECHTSPRAAK

Wisselwerking tussen overeenkomst van geldlening en later testament. Uitleg testament.

Vader heeft in 2002 geld geleend aan zijn dochter, opeisbaar zes maanden na zijn overlijden. Vervolgens is vader voor de tweede maal gehuwd. Vlak voor zijn overlijden in 2016 heeft vader zijn testament gewijzigd. De dochter verkeerde in de veronderstelling dat vader testamentair geregeld had dat zij de geldlening pas hoefde terug te betalen bij het overlijden van de tweede echtgenote van vader of bij eerdere verkoop van de woning. Het testament dwingt de dochter echter tot verrekening als de hypotheekschuld van stiefmoeder opeisbaar wordt.

De rechtbank legt het testament uit (art. 4:46 lid 1 BW). Volgens de rechtbank 'bijten' de bepalingen in het testament en de leningsovereenkomst elkaar niet. De rechtbank acht het testament duidelijk, zodat buitentestamentaire daden of verklaringen van erflater niet in aanmerking komen (art. 4:46 lid 2 BW).

Instantie: Rechtbank Limburg

Datum uitspraak: 14-10-2020

ECLI: ECLI:NL:RBLIM:2020:8020

Zaaknummer: C/03/245597 / HA ZA 18-52

Rechters: K.J.H. Hoofs

Wetsartikelen: 4:46 BW

RECHTSPRAAK

Onverwachte schuld. Machtiging verleend om alsnog beneficiair te aanvaarden.

Ruim een jaar na het overlijden van erflaatster in 2018 ontvangen de erfgenamen een brief van hun schoonzuster. Zij stelt wegens onverschuldigde betaling 145.000 euro te vorderen te hebben op de nalatenschap. De schoonzuster heeft dit bedrag aan schoonmoeder (erflaatster) betaald onder het mom van aflossing geldlening, maar daarbij over het hoofd gezien dat de leenschuld al was verdwenen door een legaat van de eerder overleden schoonvader.

De kantonrechter verleende erfgenamen machtiging om de nalatenschap van erflaatster alsnog beneficiair te aanvaarden (art. 4:194a lid 1 BW, ECLI:NL:RBNNE:2019:4504). Het hof bekrachtigt thans deze beschikking.

Of de erfgenamen op de hoogte hadden kunnen zijn van het legaat, laat het hof in het midden. Het gaat om de vraag of de erfgenamen hadden behoren te weten dat de schoonzuster een bedrag onverschuldigd aan erflaatster had betaald en dat zij dit van hen zou kunnen terugvorderen. Het hof beantwoordt die vraag ontkennend.

Instantie: Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden

Datum uitspraak: 13-10-2020

ECLI: ECLI:NL:GHARL:2020:8275

Zaaknummer: 200.273.397/01

Rechters: B.J.H. Hofstee, O.E. Mulder en C. Koopman

Wetsartikelen: 4:194a BW